

Kuopion lapsiperhepalvelujen tunnuslukuja 2017

Lapsi – ja perhekohtaisella lastensuojelulla on viimesijainen vastuu turvata lapsen terve kehitys ja hyvinvointi.

Raportti sisältää Kuopion kaupungin lastensuojelun ja perhesosiaalityön keskeisiä mittareita ja tunnuslukuja sekä vertailutietoa muihin kaupunkeihin. Tietosisältö on tehty yhteistyössä Kuopion lastensuojelun kanssa.

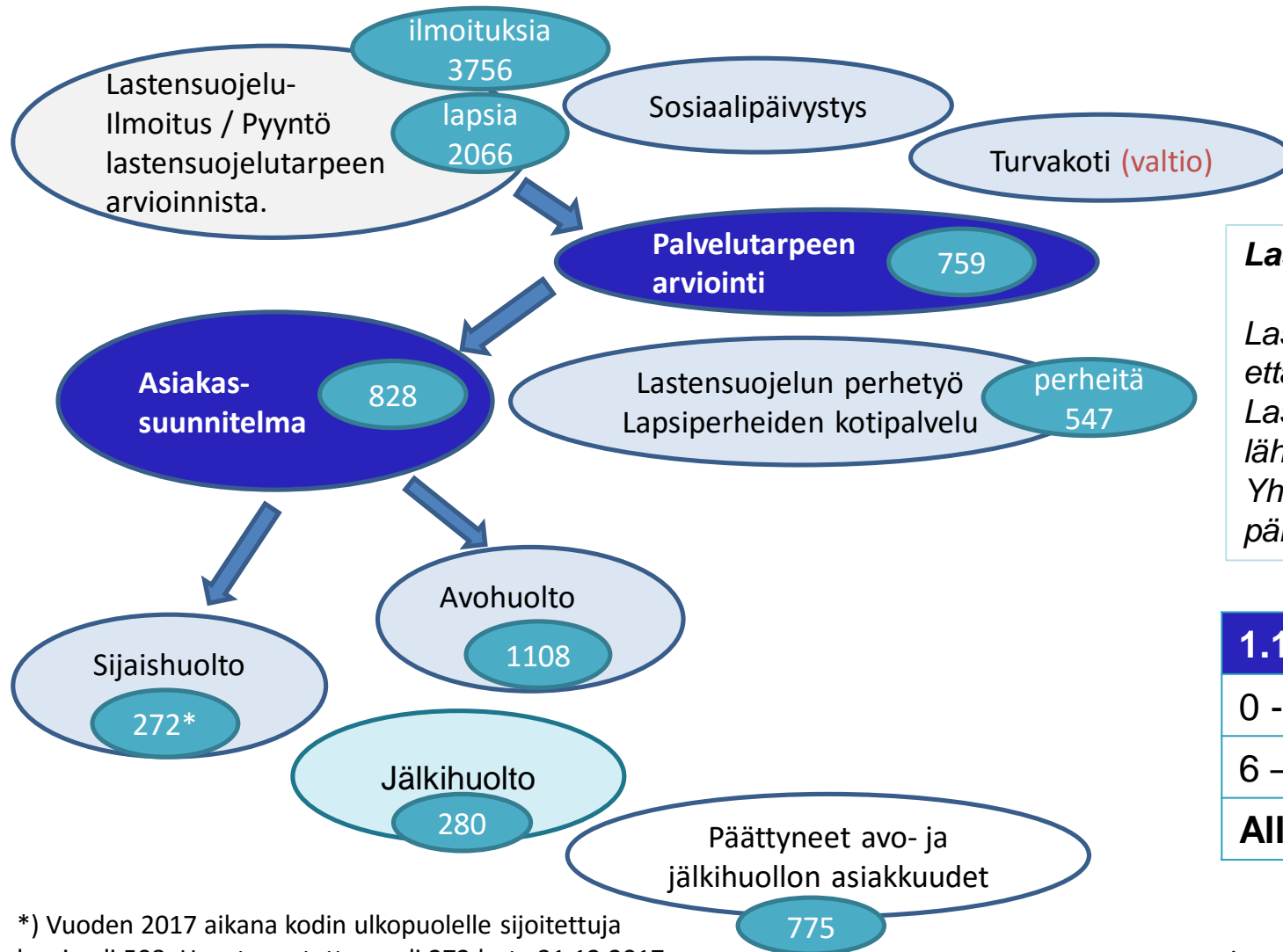
Tietolähteet: THL:n Sotkanet-tietokanta (vuoden 2016 päivitetty 02/2018), Kuopion kaupungin kirjanpito, henkilöstöseuranta.

Kuopion lastensuojelu vuonna 2017

- ▢ Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä kasvoi 30 %, joista erityisesti nuoria, 13-17-vuotiaita, koskevien ilmoitusten osuus kasvoi n. 3 % edellisestä vuodesta. Lastensuojeluilmoitukset ikäluokittain: 0-6-vuotiaat 27,9 %, 7-12-vuotiaat 29,9 % ja 13-17-vuotiaat 42,2 %.
- ▢ Lastensuojeluilmoituksista 100 % ratkaistiin lain salliman 7 päivän kuluessa.
- ▢ Kodin ulkopuolelle sijoitettuja lapsia oli vuoden aikana 508. Uusia huostaanottopäätöksiä tehtiin 40 kpl, mutta huostassa olevien määrä lisääntyi vain 4 lapsella. Kuopiossa kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrä on edelleen suhteellisesti korkea, mutta vastaava vertailukaupunkien joukossa.
- ▢ Perheitä oli asiakkaana enemmän sosiaalihuoltolain mukaisessa palvelussa (1895) kuin avohuollossa (1390), mikä oli tavoitteen mukaista. Lapsiperheiden perhetyön ja kotipalvelun piirissä oli 547 perhettä (453 perhettä v. 2016). Oman tuotannon kotikäyntejä tehtiin noin 4700.
- ▢ Lastensuojelun kustannukset olivat 26,4 milj. euroa. Lisäystä edelliseen vuoteen oli noin 1,5 milj. euroa, josta Juankosken osuus oli noin 0,6 milj. euroa.
- ▢ Lastensuojelussa oli henkilöstöä keskimäärin noin 189 vuonna 2017. Tämä oli noin 7 henkilöä enemmän kuin vuonna 2016.

*) Juankosken kuntaliitos 1.1.2017.

Kuopion lastensuojelu vuonna 2017

Lastensuojelutyötä tehdään yhteistyössä

Lasta, nuorta ja hänen perhettään tuetaan ensisijaisesti siten, että lapsi voi kasvaa ja asua omassa kodissaan. Lastensuojelutyötä tehdään yhteistyössä perheen ja sen lähiverkoston sekä eri viranomaisten kanssa. Yhteistyökumppaneina perheen tukemisessa ovat esimerkiksi päivähoito, neuvola, koulu ja nuorisotyö.

1.1.2017	Kuopio	Juankoski	Kuopio yht.
0 - 5 v.	7 025	193	7 218
6 – 17 v.	13 651	490	14 141
Alle 18-v. yht.	20 676	683	21 359

*) Vuoden 2017 aikana kodin ulkopuolelle sijoitettuja lapsia oli 508. Huostaanotettuna oli 272 lasta 31.12.2017.

Juankosken kuntaliitos 1.1.2017

Kuopion lastensuojelu vuonna 2017

Lasta ja perhettä tuetaan ensisijaisesti avohuollon tukitoimilla, mutta tilanteen vaatiessa lapsi voidaan sijoittaa asumaan kodin ulkopuolelle. Jälkihuollon palvelut on suunnattu lapsille ja nuorille, joiden kohdalla sijaishuolto on päättynyt. Suurin osa jälkihuollon asiakkaista on 18–20 -vuotiaita.

AVO- ja JÄLKIHUOLTO

Sosiaalipäivystys on kiireellistä sosiaalialan ammattilaisen antamaa apua sosiaalisessa hätätilanteessa päivittäisen virastotyöajan ulkopuolella ja viikonloppuisin.

Turvakoti (entinen Perhekriisiyksikkö, valtion rahoittama) on ympärivuorokautinen, asiakkaalle maksuton kriisityöyksikkö.

Palvelutarpeen arviointi

Lastensuojeluilmoitusten ja palvelutarpeen arviointipyyntöjen käsittely. Arvioidaan sosiaalihuollon ja lastensuojelun tarvetta sekä huolehditaan lapsen kiireellisistä avohuollon tukitoimista.

Perhepalvelut ja lastensuojelun avohuollon kiire- ja selvitystiimi käsittelee lastensuojeluilmoitukset.

Lastensuojelun avohuollon sosiaalityö

Työskennellään lapsen asioissa suunnitelmallisesti ja pidempikestoisesti lastensuojelun tarpeen perusteella.

Lapsiperheiden kotipalvelu (ei edellytä lastensuojelun asiakkuutta)

Lapsiperheiden kotipalvelu on tilapäistä perheiden arjessa selviytymisen tukemista kotona tehtävällä työllä.

Perhetyö

Perhetyössä työskennellään perheen kotona. Perhetyötä annetaan niin ennaltaehkäisevänä palveluna (ennaltaehkäisevä perhetyö, lapsiperheiden kotipalvelu ja aloitustiimi) kuin lastensuojelun avohuollon tukitoimena (aloitustiimi, tehostettu perhetyö).

Tehostettu perhetyö on lastensuojelun avohuollon tukitoimi.

Tehostettu perhetyö voi olla sekä vahva kuntouttava tukimuoto että väliintulon väline kriisitilanteeseen. **Sosiaalihuoltolain mukainen perhetyö** on perhettä tukevaa, muutokseen tähtäävää tukea.

SIJAIS- JA JÄLKIHUOLTO

Lapsen sijaishuolto voidaan järjestää perhehoitona, laitoshoitona (sis. ammatilliset perhekodit) tai muulla lapsen tarpeiden edellyttämällä tavalla. Sijoitus tapahtuu lastensuojelulain mukaisesti joko kiireellisenä sijoituksena, avohuollon tukitoimenpiteenä tai huostaanottona.

Perhetukikeskus

Kaupungin ainoa oma lastensuojelulaitos on Mäntyrinteen perhetukikeskus.

Lastensuojelulaitos (mm. koulukodit, päihde- ja muut lastensuojelulaitokset) on yritys, jolta ostetaan palvelua.

Ammatillinen perhekoti on yritys ja osa laitoshoittoa.

Sijaisperhehoito tapahtuu tavallisessa perheessä.

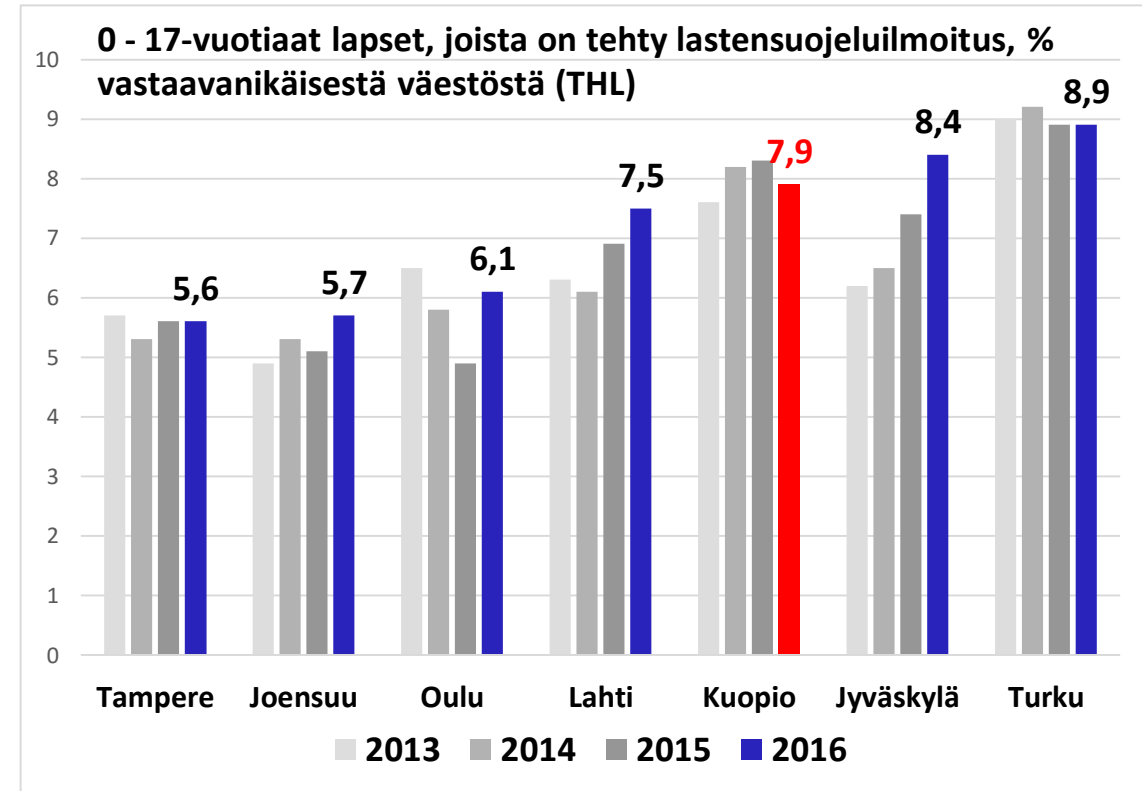
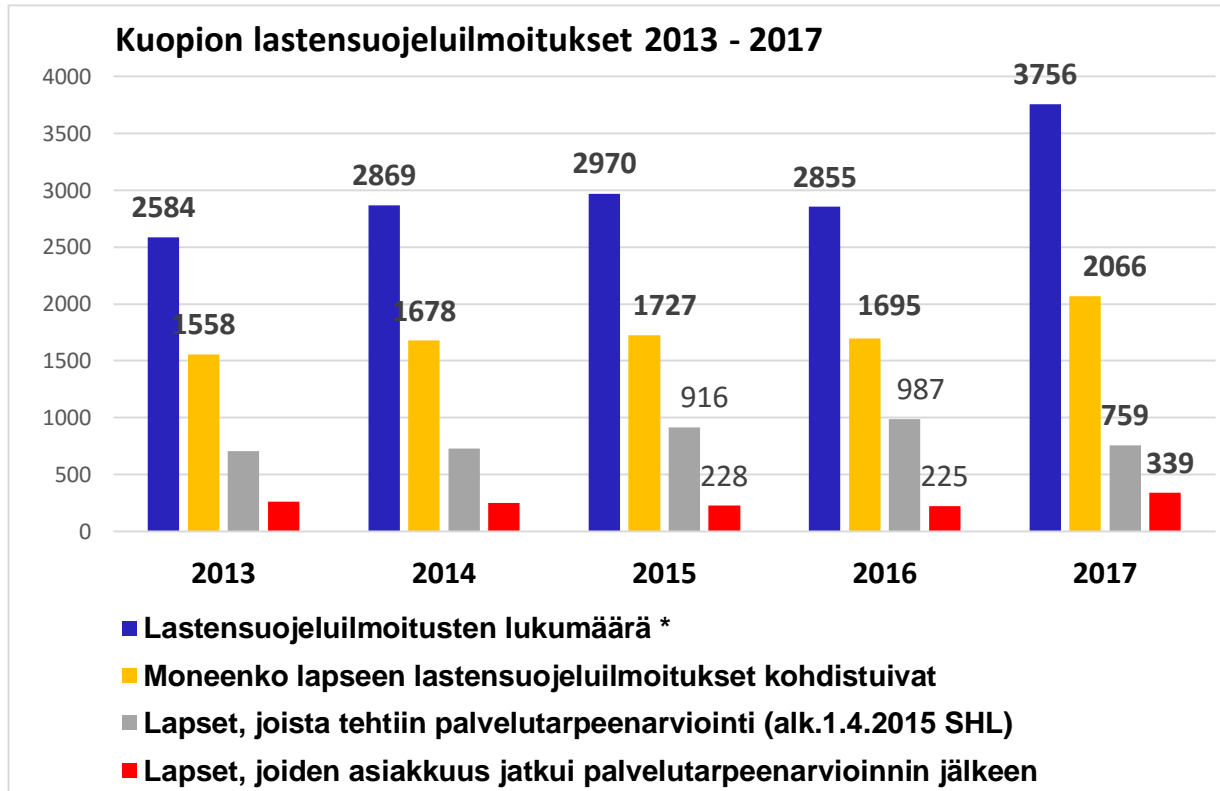
Kasvatus- ja perheneuvontaa (terveydenhuollon pa)

annetaan 0-12 -vuotiaille lapsille ja heidän perheilleen. Toimipisteitä on Kuopiossa, Nilsiässä ja Maaningalla. Yhteistyötä tehdään tarvittaessa mm. päivähoiton, koulun, neuvolan ja lapsiperhepalveluiden kanssa.

Lastensuojeluilmoitukset 2017

Vuonna 2017 lastensuojeluilmoitusten määrä kasvoi noin 900:lla, noin 30 %. (3750 v.2017, 2860 v. 2016). Ilmoitukset koskivat 2070:tä lasta.

Ilmoituksista 100 % ratkaistiin lain salliman 7 päivän kuluessa. Vuoden 2017 aikana asiakkuus päättyi 775 henkilöllä.

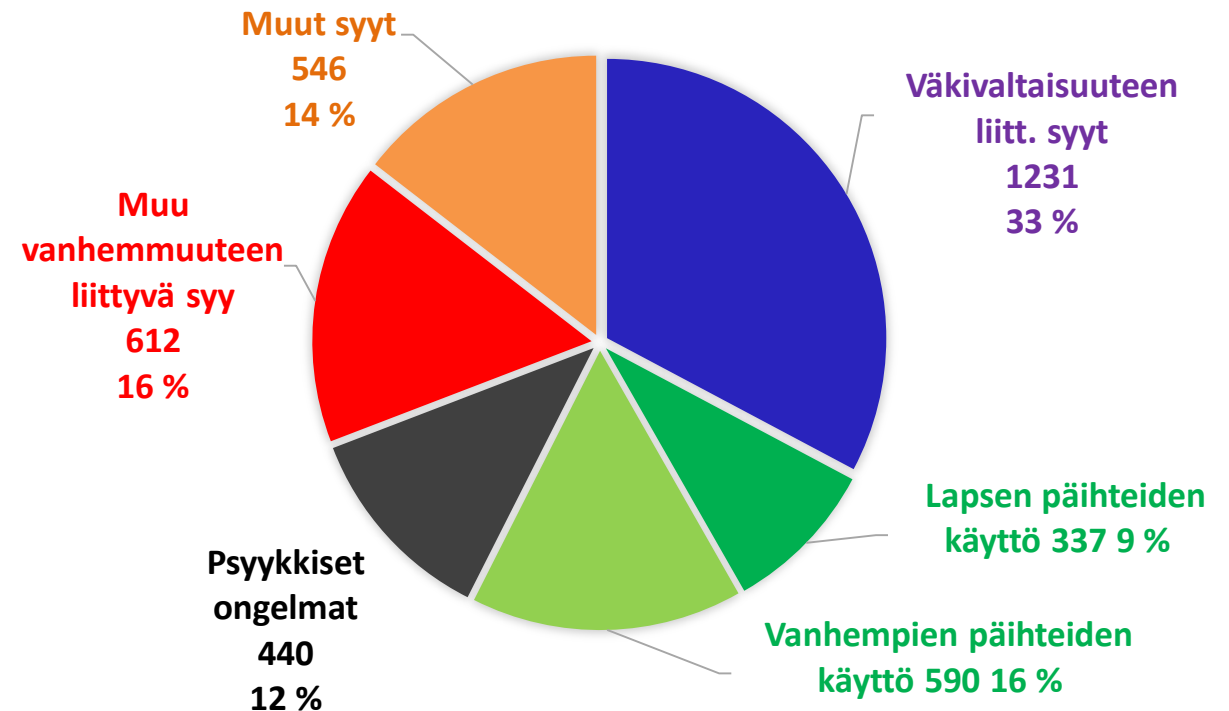
*) Juankoskella ilmoituksia n. 80-100 kpl.

Lastensuojeluilmoitusten syyt 2017

Lastensuojeluilmoitusten määrä noin 30 % vuonna 2017. Nuoria (13-17-v.) koskevien ilmoitusten osuus kasvoi n. 3% edelliseen vuoteen verrattuna. Lastensuojeluilmoitukset ikäluokittain: 0-6-vuotiaat 27,9 %, 7-12-vuotiaat 29,9 % ja 13-17-vuotiaat 42,2 %. Eniten lisääntyivät väkivaltaan tai päihteiden käyttöön liittyvät syyt. Lastensuojelu arvioi, että nuorten huumeiden käyttö on lisääntynyt. Viranomaiset tekivät yli 80 % ilmoituksista.

	2016	2017	Muutos	Muutos %
Väkivaltaisuuteen liitt. syyt	977	1231	254	26 %
Päihteet yht.	692	927	235	34 %
Lapsen päihteiden käyttö	224	337	113	50 %
Vanhempien päihteiden käyttö	468	590	122	26 %
Psyykkiset ongelmat	375	440	65	17 %
Muu vanhemmuuteen liittyvä syy	453	612	159	35 %
Muut syyt	356	546	190	53 %
Lastensuojeluilmoitukset yht.	2853	3756	903	32 %

LASTENSUOJELUILMOISTEN SYYT 2017

*) Juankosken ilmoituksia oli noin 100.

Ennaltaehkäisevät palvelut

Perhetyötä annetaan niin ennaltaehkäisevänä palveluna (lapsiperheiden kotipalvelu ja ennaltaehkäisevä perhetyö) kuin lastensuojelun avohuollon tukitoimena (aloitustiimi ja tehostettu perhetyö). Perhetyössä työskennellään pääasiassa perheen kotona, perheen omia voimavaroja ja verkostoja vahvistaen. Lastensuojelun kotipalvelun ja perhetyön käyntejä oli noin 4700 vuonna 2017.

Terveystieteiden palvelualueella toimii **kasvatus- ja perheneuvola**, jossa annetaan perheneuvontaa 0-12 v. lapsille ja heidän perheelleen. Perheneuvolassa käyntejä oli 3662 ja asiakkaita 584 (v. 2017).

Sosiaalihuoltolain mukainen perhetyö on perhettä tukevaa, muutokseen tähtäävää tukea. **Tehostettu perhetyö** on lastensuojelun avohuollon tukitoimi. Tehostettu perhetyö voi olla sekä vahva kuntouttava tukimuoto että väliintulon väline kriisitilanteeseen.

Mittarit	2016	2017
Perhetyön piirissä olevat perheet, lkm.	253	322
joista perhetyön ja enn. ehk. perhetyön piirissä	169	191
joista tehostetun perhetyön piirissä	100	174
Perhetyön käyntien lkm., oma tuotanto		2919
joista perhetyö ja enn. ehk. perhetyön käynnit (SHL)		1181
joista tehostetun perhetyön käynnit		1738
Kotipalvelun piirissä olevat perheet, lkm.	200	225
Kotipalvelun käyntien lkm., oma tuotanto	1504	1820
Kotipalvelun palveluseteli asiakkaita	34	54

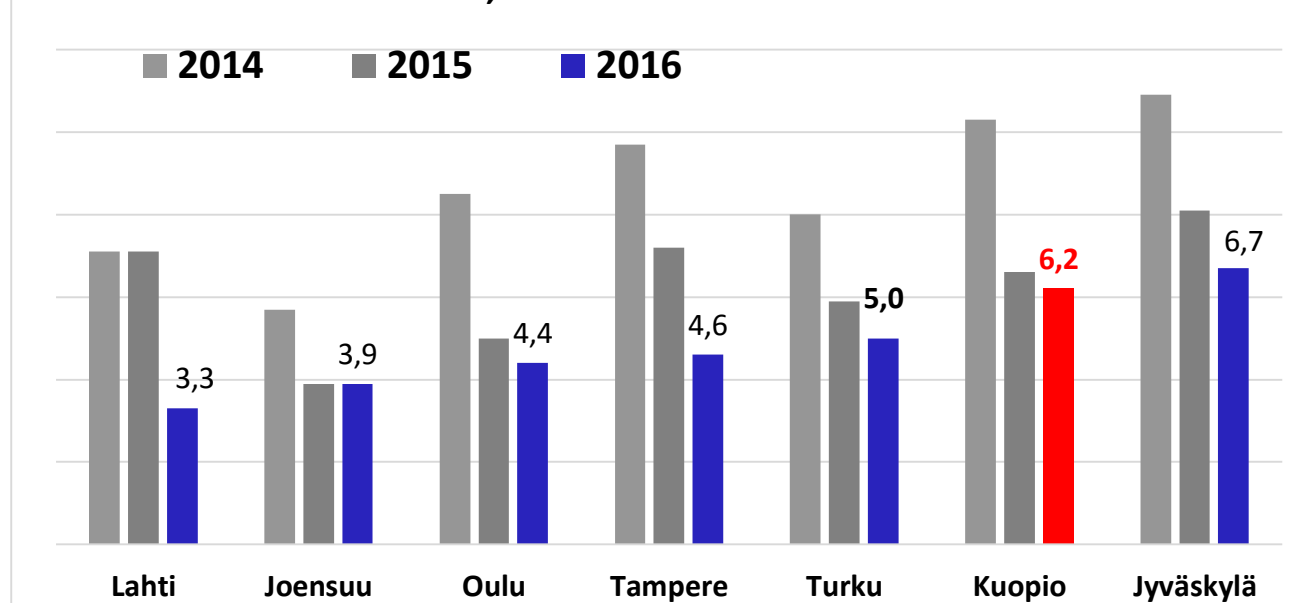
Henkilöstö ja kustannukset	2016	2017
Avohuollon perhetyö M€	1,1	1,1
Lapsiperh. kotipalvelun ja perhetyö M€	0,3	0,4
Perheneuvola, terv. huolto M€		0,7
Avohuollon perhetyö henkilöitä keskimäärin	22	24
Kotipalvelu ja perhetyö / henkilöitä keskim.	9,5	9,4
Perheneuvola, terv. huolto / henk. keskim.	11	12

Lastensuojelun avohuollolliset tukitoimet

Lastensuojelun avohuollon asiakasmäärä on vähentynyt tavoitteen mukaisesti edelleen vuonna 2017, koska painopiste on peruspalveluissa eli sosiaalihuoltolain mukaisissa palveluissa.

Kaikki asiakkuudet arvioidaan säännöllisesti. Taustalla on uuden sosiaalihuoltolain voimaantulo vuonna 2015. Aikaisemmasta poiketen osa asiakkaista saa palvelua peruspalveluiden piirissä sen sijaan että heillä olisi lastensuojelun asiakkuus.

Avohuollollisten tukitoimien piirissä 0 - 17-vuotiaita vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä

Avo- ja jälkihuolto	2015	2016	2017
Avo- ja jälkihuollon piirissä olleet (koko vuosi)*	1593	1479	1388
josta avohuollon asiakkaat	1333	1209	1108
josta jälkihuollon asiakkaat	260	270	280
Yli 18-vuotiaat asiakkaat	216	213	216

Avo- ja jälkihuolto	2015	2016	2017
Avo- ja jälkihuollon kustannukset M€	11,0	11,0	11,4
Avo- ja jälkihuollon kustannukset €/asiakas	5 757	7 077	8 289

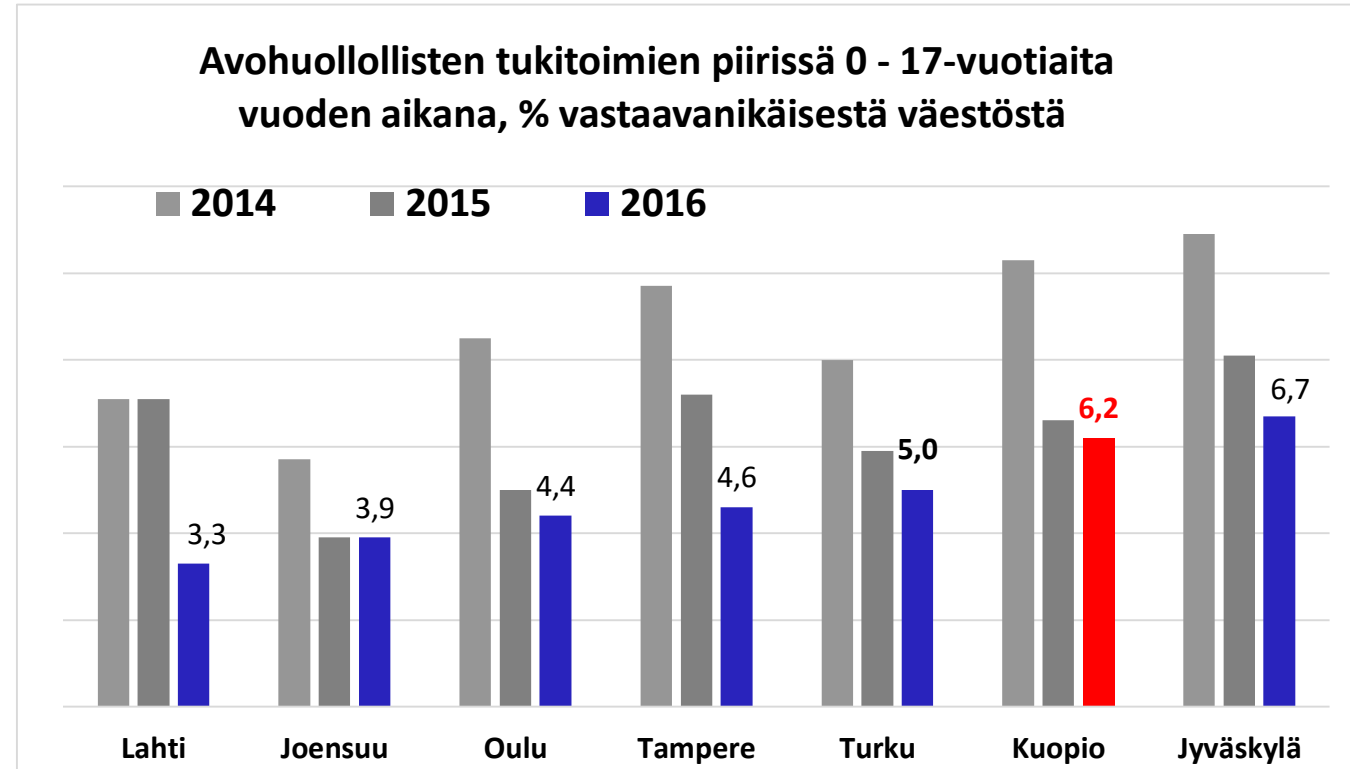
*) Luvut eivät sisällä avohuollon sijoituksia.

Lastensuojelun avohuollolliset tukitoimet

Kuopiossa lastensuojelun avohuollollisten tukitoimien piirissä olleiden osuus väheni edelleen vuonna 2016. Myös vertailukaupunkien kehitys oli vähenevä.

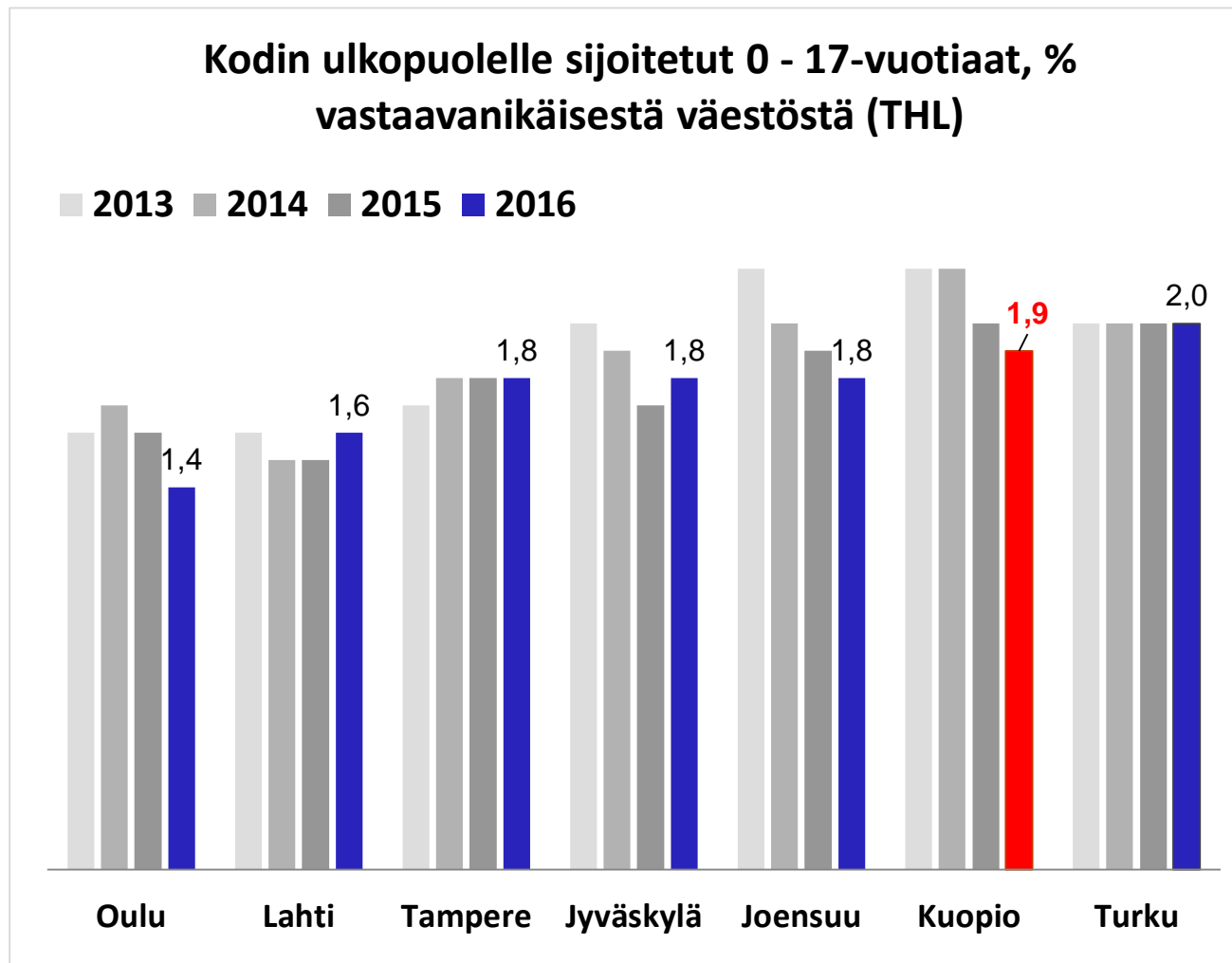
Kaikki asiakkuudet on arvioitu uudelleen vuonna 2016. Taustalla on uuden sosiaalihoitolain voimaantulo vuonna 2015. Aikaisemmasta poiketen osa asiakkaista saa palvelua peruspalveluiden piirissä sen sijaan että heillä olisi lastensuojelun asiakkuus.

Avo- ja jälkihuolto	2015	2016	2017
Avo- ja jälkihuollon piirissä olleet, 0-17 v. Sotkanet	1395	1307	
Avo- ja jälkihuollon 18-v. täyttäneet asiakkaat		26	
Avo- ja jälkihuollon kustannukset M€	11,0	11,0	11,4
Avo- ja jälkihuollon kustannukset €/asiakas	5 757	7 077	8 289

Avo- ja jälkihuolto	2015	2016	2017
Avo- ja jälkihuollon piirissä olleet, 0-17 v. Sotkanet	1395	1307	
Avo- ja jälkihuollon 18-v. täyttäneet asiakkaat		26	
Avo- ja jälkihuollon kustannukset M€	11,0	11,0	11,4
	5		
Avo- ja jälkihuollon kustannukset €/asiakas	757	7 077	8 289

Kodin ulkopuolelle sijoitetut lapset

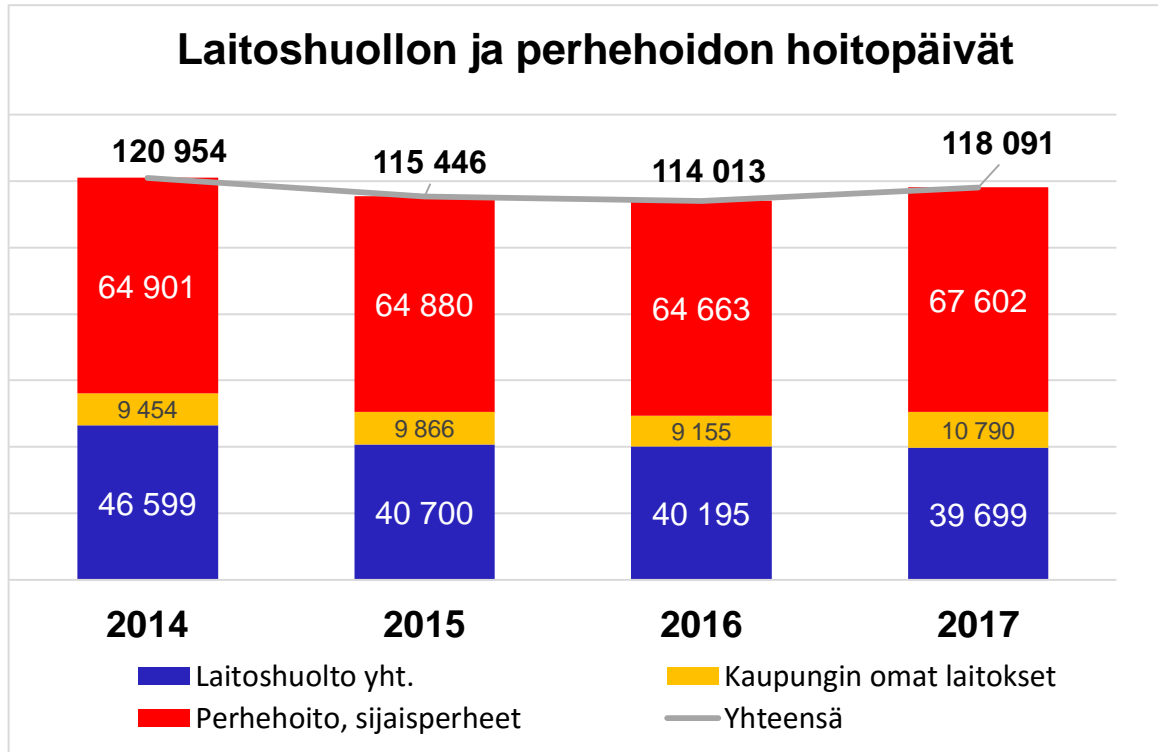
Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrä kasvoi vuonna 2017. Vuoden 2017 lopussa oli 330 lasta sijoitettuna kodin ulkopuolelle. Heistä huostaanotettuna oli 272 lasta. Vuonna 2017 uusia huostaanottopäätöksiä tehtiin 40.

Kodin ulkopuolelle sijoitetut lapset	2015	2016	2017
Kodin ulkopuolelle sijoitetut lapset, koko vuoden asiakasmäärä	462	445	508
Kodin ulkopuolelle sijoitetut lapset 31.12.			330
joista sijaishuollon asiakkaat (huostassa olevat) 31.12.	267	269	272
joista perhehoitoon sijoitettu 31.12.	156	162	165
joista laitoshuoltoon (ostopalv) sijoitetut 31.12.	91	95	94

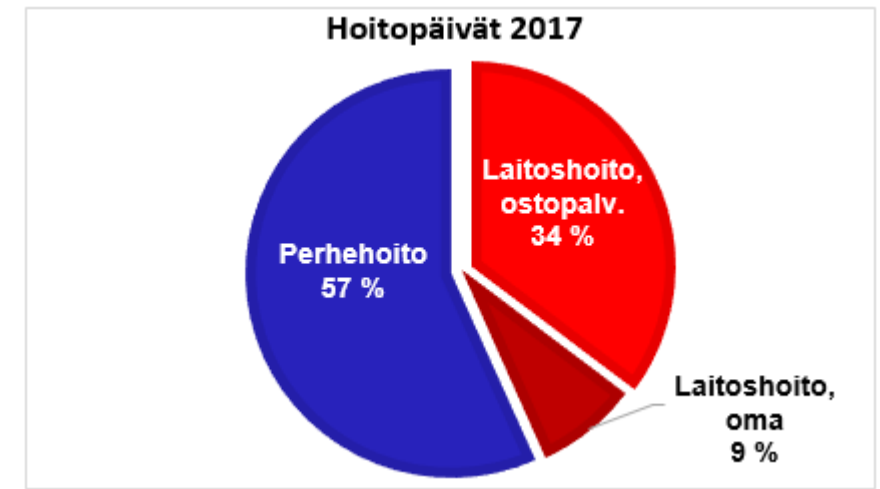
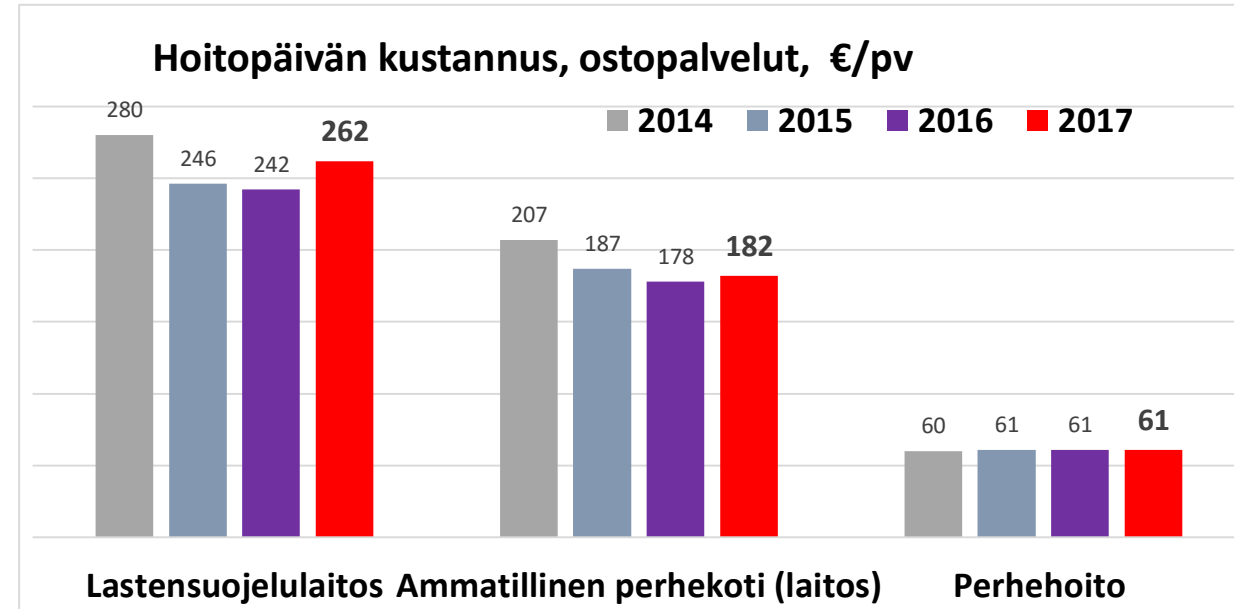
*)Vuosi 2017: Juankosken kodin ulkopuolelle sijoitettuja lapsia oli alle 10.

Sijaishuollon hoitopäivät ja kustannukset

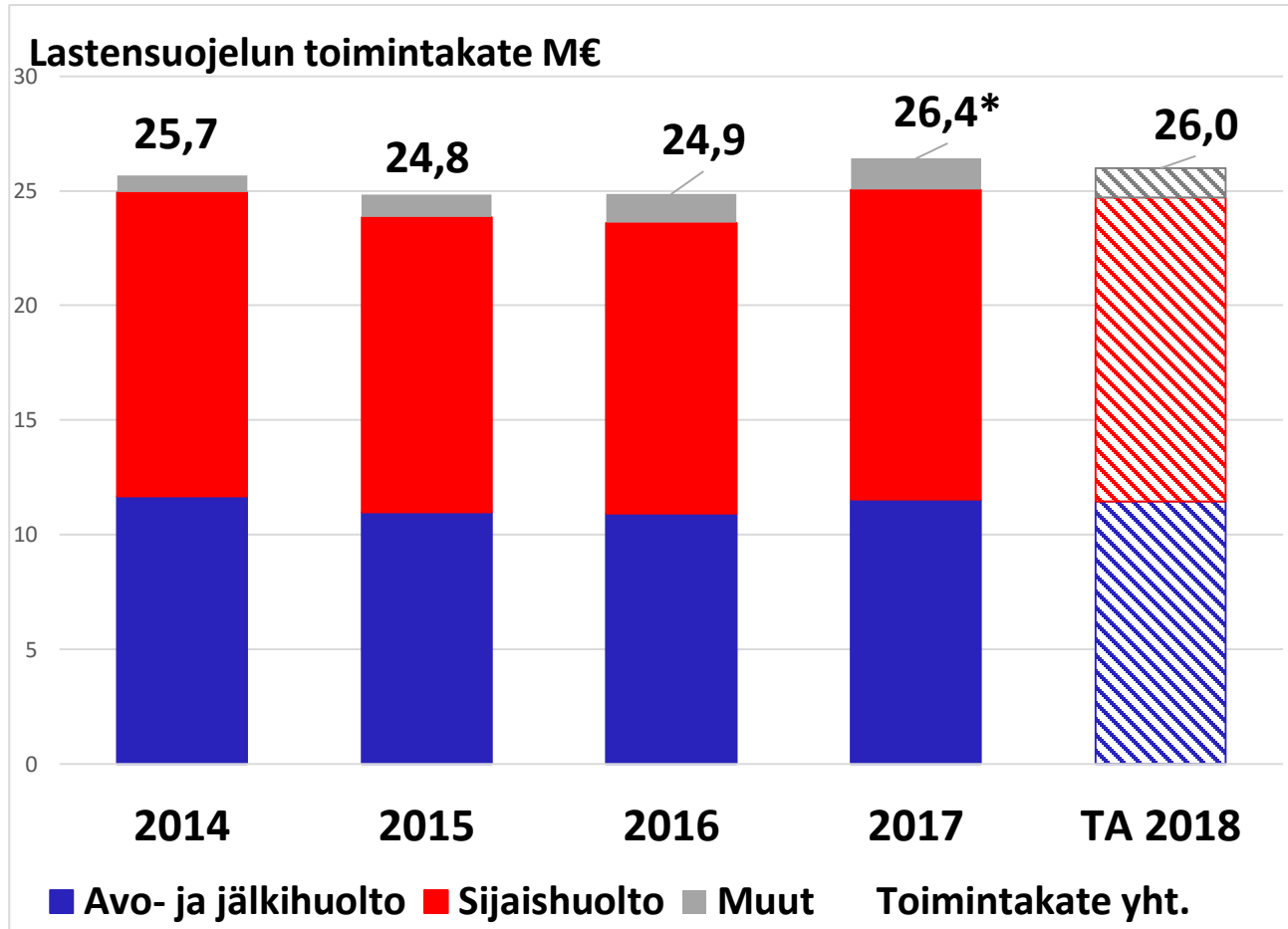
Lastensuojelulain mukaan lasten sijaishuolto on järjestettävä ensisijaisesti perheissä. Vuonna 2017 sijaisperheiden hoitopäivien osuus oli 57 % ja laitoshoidon osuus 43 %. Hoitopäivien määrä kasvoi kolme vuoden jälkeen.

Vuosi 2017 Juankoski: perhehoidon hoitopäivät noin 1825, laitoshoidon 730.

Lastensuojelun kustannukset M€

Lapsiperhepalveluiden kustannukset kasvoivat noin 1,5 M€ vuonna 2017. Juankosken kuntaliitos osuus oli noin 0,6 M€.

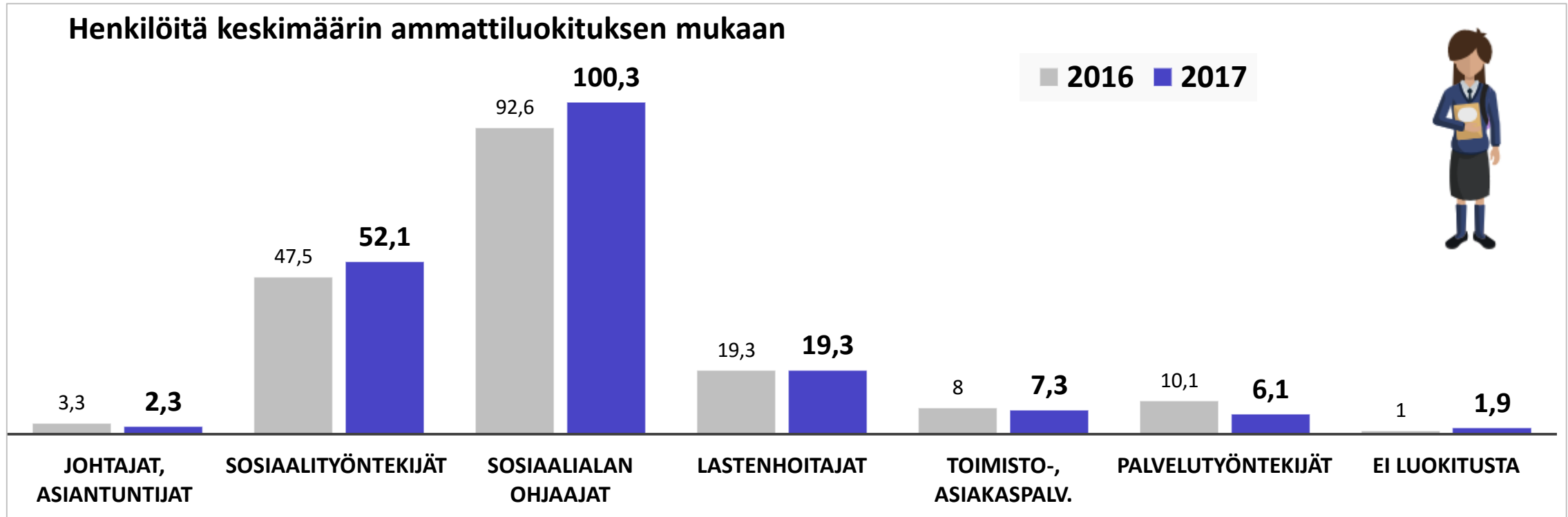
TOIMINTAKATE M€	2014	2015	2016	2017
LAPSIPERHEPALVELUT YHT.	25,7	24,8	24,9	26,4
Avo- ja jälkihuolto	11,7	11,0	10,9	11,5
Sijaishuolto	13,2	12,9	12,6	12,7
Sos. päivystys, tukipalvelut	0,7	1,0	1,3	1,4

* Vuosi 2017: Juankosken osuus noin 0,6 M€

Lastensuojelun henkilöstö

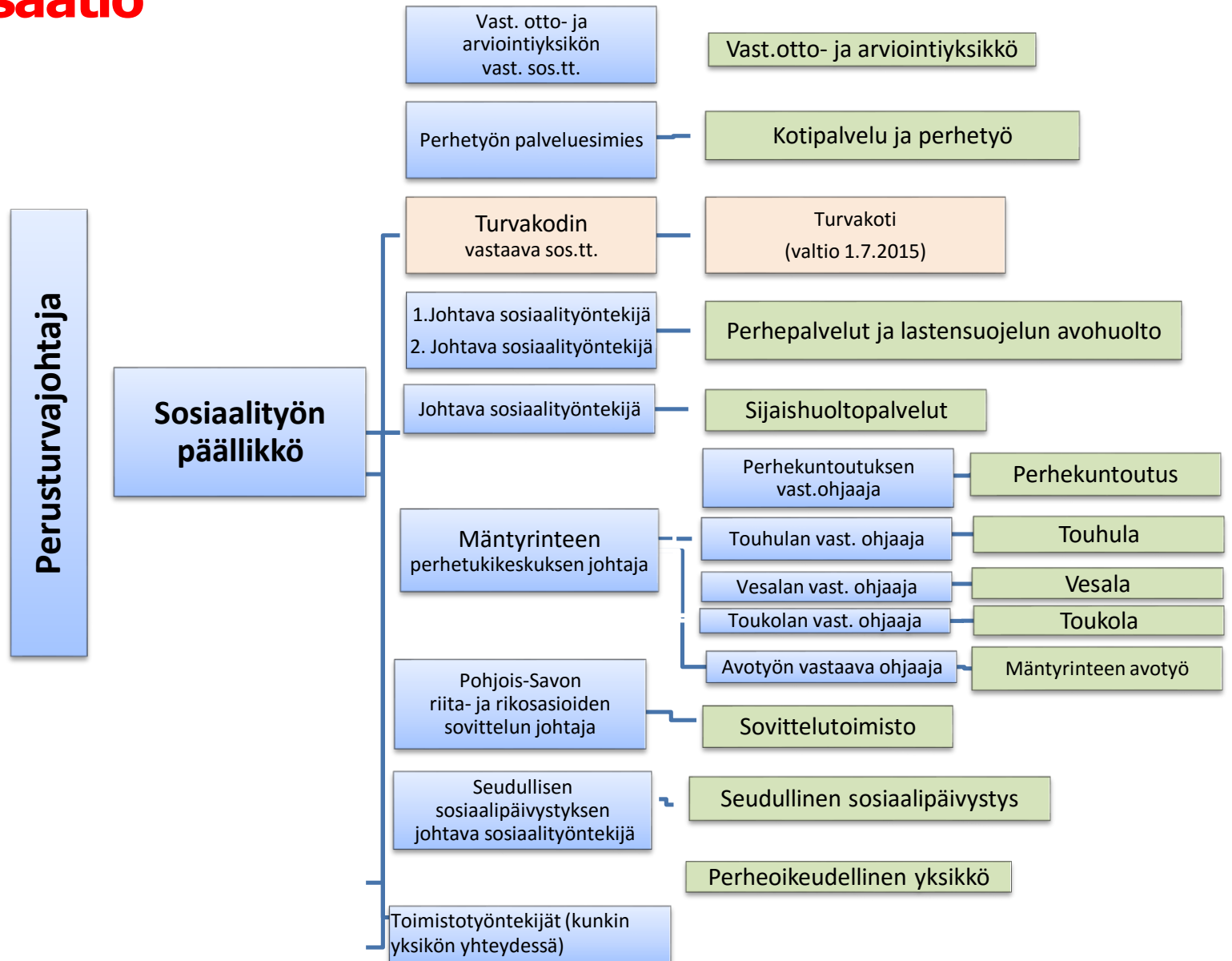
Vuonna 2017 Kuopion lastensuojelussa oli keskimäärin 189 työntekijää. Henkilöstön määrää kasvoi seitsemällä vuonna 2017. Sairaus- ja tapaturmapoissaoloja oli 13,9 päivää per henkilötyövuosi (15,9 pv /htv v. 2016).

Lapsiperhepalvelut	2015	2016	2017
Henkilöitä keskimäärin	173	182	189
>joista avo- ja jälkihuollossa	139	150	154
Lisä- ja ylityötunnit	1890	1520	2550
Sairaus- ja tapaturmapoissaolot pv/htv	16,2	15,9	13,9

Lastensuojelun organisaatio 1.1.2018

Henkilöitä keskimäärin	2017
Vastaanotto ja arvointiyksikkö	13,3
Turvakoti	10,6
Lastensuojelun perhetyö	23,8
Perhetukikeskus, Mäntyrinne	57,4
Lapsiperh. kotipalvelu ja perhetyö	9,4
Lastensuojelun avohuolto	39,6
Avo- ja jälkihuolto yht.	154,1
Sijaishuolto	17,2
Riita- ja rikosasian sovittelu	4
Perhehoikeudelliset palvelut	5,2
Tukipalvelut	3,1
Sosiaalipäivystys	5,5
Henkilöstö yht.	189,1

Asiakaspalaute

Lapsiperhepalvelujen työ on lapsi- ja perhekohtaista. Asiakaspalautetta kootaan perhetyön kaikissa työmuodoissa työskentelyn loppuessa ja pitempiketoisessa lastensuojelun perhetyössä myös työskentelyn aikana.

Sosiaalityössä on tehty arviointia yksittäisten asiakasperheiden kanssa koko asiakkuusprosessista.

Lastensuojelulaitoksissa ja turvakodilla asiakaspalautetta kerätään jatkuvasti.

Palautteet käsitellään henkilöstön kanssa. Myös sijaisilta ja opiskelijoilta pyydetään palautteet heidän lähtiessään työyksiköstä.

Asiakasta tavattaessa tai puhelinkontakteissa tulee palautetta ja toiminnan arviointia. Sitä käsitellään asiakkaan /asiakkaiden kanssa ja työyksiköissä.

Asiakaspalautteena käsitellään myös muistutukset ja kantelut, joiden sisältämiä asioita käsitellään asiakkaan saaman vastineen lisäksi esimieskokouksissa ja henkilöstön kanssa.